

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/239539,Ich-bohaterstwo-to-przyklad-dla-mlodych.html>
25.03.2026, 19:48

[Następny](#)

[Powrót](#)

Ich bohaterstwo to przykład dla młodych

25 marca 2026 r. w Teatrze Polskim w Szczecinie odbyło się uroczyste spotkanie Dam i Kawalerów Krzyża Wolności i Solidarności. W wydarzeniu wziął udział zastępca prezesa Instytutu Pamięci Narodowej dr hab. Karol Polejowski.

25.03.2026

[Krzyż Wolności i Solidarności NSZZ Solidarność](#)

Uroczystość stanowiła wyraz hołdu dla uczestników opozycji antykomunistycznej, którzy poprzez swoją działalność przyczynili się do powstania i rozwoju ruchu „Solidarność” oraz do przemian demokratycznych w Polsce.

List do zebranych skierował Prezydent RP Karol Nawrocki. Odczytała go dyrektor Archiwum IPN Marzena Kruk.

- „Mówili, żeśmy stumanieni,/ nie wierząc nam, że chcieć – to móc”. Te dwa wersy pieśni I Brygady Legionów Polskich na pewno nieraz powracały w pamięci bohaterów zbrojnej i pokojowej walki ze zniewoleniem komunistycznym. Bo istotnie wyjątkowej wiary i determinacji, wielkiej odwagi i poświęcenia wymagał bunt przeciwko powojennej rzeczywistości w naszym kraju

- zaznaczył Prezydent RP.

Zastępca prezesa IPN dr hab. Karol Polejowski przypomniał, że powstanie niezależnej Solidarności, Solidarności Rolników Indywidualnych czy Niezależnego Zrzeszenia Studentów było wspaniałym przykładem jedności Polaków, zjednoczonych w dążeniu do wolnej i niepodległej ojczyzny. Zwracając się do odznaczonych, podkreślił:

- Dzisiaj musimy młodym ludziom mówić, że decyzja, którą wówczas podejmowaliście, decyzja przeciwstawienia się potędze komunistycznego zła, to był wyraz odwagi osobistej. Ale ta decyzja pociągała za sobą świadomość możliwych konsekwencji, utraty pracy, więzienia, bicia, a nawet utraty życia.

Z rąk zastępcy prezesa IPN dr. hab. Karola Polejowskiego, Krzyż Wolności i Solidarności otrzymali:

- Grzegorz Stanisław Bieroń
- Stanisław Bożek
- Robert Grabosz
- Kazimierz Zbigniew Łapczuk
- Tadeusz Magoński
- Witold Kazimierz Miłaszewicz
- Roman Czesław Rogulski
- Leszek Szczepan Rok
- Kazimierz Sawko

pośmiertnie:

● Teresa Torzewska

Uroczystość uświetnił spektakl poetycko-muzyczny „Z piekła do piekła” w wykonaniu aktorów Teatru Polskiego w Szczecinie. Sztuka w reżyserii Adama Opatowicza inspirowana była twórczością Jacka Kaczmarskiego.

Wydarzenie zostało objęte Patronatem Honorowym Prezydenta RP Karola Nawrockiego.

RP

**Patronat Honorowy
Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej
Karola Nawrockiego**

* * *

1 lipca 1980 roku władze komunistyczne wprowadziły podwyżkę cen na produkty żywnościowe. Termin nie był przypadkowy. Okres wakacyjny i urlopowy miał zminimalizować ryzyko powszechnych protestów. Władze przeliczyły się. Jeszcze tego samego dnia protesty wybuchły w warszawskim „Ursusie”, sanockim „Autosanie” oraz toruńskim „Ponarze”.

Charakter strajków z początków lipca zmienił się wraz z wybuchem pierwszego strajku na lubelszczyźnie. „Lubelski lipiec 1980” stał się swoistym poligonem do zdobywania przez przywódców strajkowych pierwszych doświadczeń w formułowaniu postulatów, wyłanianiu przedstawicielstw i podejmowaniu rozmów z dyрекcją i przybyłymi przedstawicielstwami władz. Ekonomiczny charakter protestów z czasem zaczął się zmieniać. Oprócz chleba, protestujący zaczęli żądać wolności.

Kolejny przełom w protestach mających miejsce latem 1980 r. nastąpił 14 sierpnia, wraz z rozpoczęciem strajku w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, który pociągnął za sobą dalsze protesty w zakładach pracy na Wybrzeżu i w całym kraju.

Falę strajkową w Szczecinie zainicjowali 18 sierpnia 1980 roku pracownicy Stoczni Remontowej „Parnica”, a ostateczna liczba strajkujących zakładów pracy w Szczecinie i regionie wyniosła ponad 360. Szczecińskie strajki zakończyły się bezprecedensowo, podpisaniem 30 sierpnia pierwszego w kraju i w całym bloku wschodnim porozumienia pomiędzy przedstawicielami strajkujących zakładów pracy regionu szczecińskiego a władzą komunistyczną.

To w Szczecinie podpisano pierwsze porozumienia z rządem, w których zawarto zapowiedź powołania związków zawodowych wolnych i niezależnych od władz. Porozumienia szczecińskie, a później podpisane w Gdańsku, Jastrzębiu Zdroju oraz Dąbrowie Górniczej, doprowadziły do powstania Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”.

* * *

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku, przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Źródłem uchwalenia Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II RP.

[Polecamy:](#)

- [Cykl spotów „Solidarność narodziła się w Szczecinie”](#)
- [Solidarność Walcząca 1982-1990: Studia i szkice, red. nauk. Sebastian Ligarski, Michał Siedziako](#)
- [Szczecińskie posiedzenie KKP NSZZ „Solidarność”, 18-19 listopada 1980 r., wstęp, wybór i opracowanie Artur Kubaj](#)
- [Artur Kubaj, Nie wyrosli z marzeń. Szczecińska podziemna Solidarność](#)
- [Tu rodziła się „Solidarność” – dodatek historyczny IPN do „Kuriera Szczecińskiego”](#)

Pliki do pobrania

[Biogramy odznaczonych \(docx, 24,39 KB\)](#)

[Poprzedni Strona](#)

[Następny Strona](#)

Szczecin

Szczecin

Krzyż Wolności i Solidarności, Solidarność

Krzyż Wolności i Solidarności